No. 870. **1850.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 25 FEBRUARIJ.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

DE FRANSCHE UNIVERSITEIT (1).

Indien het uit het voorgaande nog niet duidelijk gebleken was dat het Napoleon niet om de zedelijke verheffing, niet om de hoogere levensontwikkeling van het Fransche volk, maar om de bevestiging zijner oppermagt, om de zegepraal zijner onbegrensde heerschzucht te doen is geweest, — wat wij in dit opstel, ten naderen betooge van deze onze meening aan te voeren hebben, bevestigt deze stelling zoo voldingend, dat er te dien aanzien geen gegronde twijfel meer kan overblijven. Ja, het is aan den genie en den standvastigen wil van Napoleon gelukt, uit het door anarchie tot gruis gestooten en vermorselden Frankrijk weer een zamenhangend geheel, weer een ordelijke staat, weer een aan gezag en wet onderworpen volk te doen geboren worden — en dat is zijne aanspraak op onsterfelijke eer! Maar niet minder waar is het, dat het daarbij zijn doel niet geweest is, door de herlevendiging van het besef van 's menschen ware bestemming, Frankrijks geluk duurzaam te grondvesten; niet minder waar is het, dat het zijn doel niet is geweest Frankrijks toekomst te cimenteren in de eerbiediging en verheerlijking der eenig goede beginselen; niet minder waar is het, dat hij slechts een onderworpen, een ordelijk, een gehoorzaam, een krachtig gedisciplineerd volk wilde *voor zich* en als het slaafsche werktuig ter volvoering van de stoute plannen zijner Eerzucht. *Omnia fecit propter semetipsum!*

Dat is zoo waar, dat het niet dan schoorvoetend was, dat hij aan de godsdienst, zonder welke toch geene opvoeding denkbaar is, ten langen leste een zekeren invloed gunde — en welke invloed dan nog! — op de vorming van het aankomend geslacht. Zoo naijverig was hij op alle magt, op allen invloed, die niet van hem uitging en die aan zijne hoogste contrôle kon ontsnappen! Naar zulk een onbeperkt meesterschap dorstte hij over de gedachte en den wil der gansche jeugd! Aan hem, Napoleon, zijnen Keizer, had het volk genoeg voor zijn maatschappelijk geluk; dat het aan hem, als aan zijnen God, ook genoeg mogt hebben — dat was zijn vurigst wenschen!

Wij hebben reeds gewezen op de rapporten van Portalis en Chaptal, die geen herstel voor Frankrijk mogelijk achtten, tenzij aan de Godsdienst eene breede plaats werd afgestaan. Die rapporten gingen de organieke wet van 1802 vooraf, ja, gaven grootelijks aanleiding tot het uitvaardigen van deze wet. Hoe vervulde Napoleon de eerste voorwaarde, welke deze uitstekende mannen gesteld hadden aan het herstel van Frankrijk? Door van de Godsdienst in zijne wet met geen enkel woord gewag te maken! Wel organiseerde hij, gelijk wij vroeger gezien hebben, op de grondslagen der door Talleyrand gestelde en thans in hem verpersoonlijkte staats-almagt, het onderwijs-wezen in Frankrijk; maar om aan dat onderwijs de Godsdienst tot grondslag te geven, ziedaar wat hij overtollig schijnt geacht te hebben. Was het niet genoeg, dat hij, door zijn concordaat met Rome, Frankrijk voor de Godsdienst weer ontsloten zich en haren bijstand had laten welgevallen tot de vervulling van zijne taak? En daar diezelfde wet van 1802 aan hen, welke meer bijzonder gesteld waren op een godsdienstig onderwijs, daartoe in bijzondere middelbare scholen de gelegenheid schonk, — wat zou men dan meer van hem mogen verlangen?

Evenmin maakt de wet van 10 Mei 1806 met een enkel woord melding van de Godsdienst. Zij geeft wel aan, als uit ons laatste opstel bleek, alle constitutieve punten van het Universiteits-monopolie; met eene scherpzinnigheid, welke luide van Napoleons opzet getuigt, om het geheel en alle onderdeelen der Universiteit volkomen en onvoorwaardelijk te kunnen beheerschen, voorziet zij in de organisatie en administratie, in alle bijzonderheden van het kunstig raderwerk, dat hij door de kracht van zijnen geest in beweging wilde brengen; meer echter dan wat eigentlijk tot de economie zijner onderwijs-machine behoort, is in de wet van 1806 niet te vinden.

Eerst ten jare 1808 vinden wij, in het uitvoerend decreet namelijk der wet van 1806, van de Godsdienst gewag gemaakt als van den grondslag van het Universiteits-onderwijs. Om het belang der zaak deelen wij het daarop betrekkelijk artikel letterlijk mede. »Alle scholen der keizerlijke Universiteit, aldus art. 38 van het genoemde decreet, zullen de voorschriften der katholijke Godsdienst tot grondslag nemen van haar onderwijs." Dat klinkt dan toch wel godsdienstig, zegt men welligt, ons half verwijtende, dat wij dan toch ook nooit tevreden zijn. Men gelieve intusschen zijn oordeel een oogenblik op te schorten. Om den geest van een wets-artikel als het medegedeelde te begrijpen, is het niet genoeg dat men aan de letter van het artikel blijve hangen; men heeft daarbij niet uit het oog te verliezen, onder welke omstandigheden zulk een artikel is uitgevaardigd, of zijne strekking uit de waardeering der omstandigheden ook is op te maken, en hoe het ten allen tijde begrepen en toegepast is geworden.

Onder welke omstandigheden was het dan dat wij Napoleon eene zoo teedere bezorgdheid voor het godsdienstig onderwijs aan den dag zien leggen? Wij hebben slechts eenige dagteekeningen te noemen en alle verder antwoord zal overbodig zijn.

Den 17 Maart 1808 vaardigde de Keizer het dekreet uit, dat het straks genoemde 38e uitvoerend artikel bevatte, — maar den 2 Februarij 1808 was het Fransche leger zegevierend de Pausselijke stad, ondanks alle protesten van den Stedehouder van Christus, binnengetrokken, om zich van de Pausselijke Staten ten bate van Napoleon meester te maken, en den 10den Junij daaraanvolgende was de edele en zachtzinnige Pius VII, grovelijk beleedigd als hij was in zijne persoonlijke vrijheid en in zijne vrijheid als Opperherder, zoowel als in zijn souvereiniteits-regt over de Kerkelijke Staten, gedwongen, het banvonnis tegen den vermetelen opstandeling uit te spreken! Die dagteekening van 17 Maart wordt dus geëfstalfierd door die van den 2 Februarij en die van 10 Junij deszelfden jaars! Wil dat ook wat zeggen? Wil dat ook zeggen, dat men onbezonnen zou handelen, indien men art. 38 van het decreet van 1808 te zeer naar den letter opvatte? Geeft die opvolging van Keizerlijke handelingen: 7 Februarij — 17 Maart — 10 Junij — ook aanleiding om de interpretatie van het gezegde artikel elders te zoeken dan in den opregten wil van Napoleon om het aankomend geslacht godsdienstig op te leiden? Kon het ook zijn dat dit artikel niets meer was dan eene kunstgreep, om de zoo regtmatige verbolgenheid der publieke opinie en des H. Vaders, aan welke een Napoleon zelf niet zonder siddering kon denken, eenigermate te sussen?

Wat ons betreft — wij kunnen in het zoo vaak besproken artikel niets meer zien dan eene zoodanige kunstgreep. Aan opregten eerbied voor het goddelijke en noodzakelijke der Godsdienst kan het zijn ontstaan niet te danken hebben! Zoo Napoleon dien eerbied in 't gemoed had gekoesterd, dan ware het hem onmogelijk geweest, op hetzelfde tijdstip de hand te leggen op den dienaar des Heeren, om hem het erfdeel der Christenheid te ontstelen en om hem te dwingen de katholijke Kerk in het Keizerrijk op zoodanige wijze te organiseren, dat zij van den Keizer zoowel als van den Paus en meer nog van den Keizer dan van den Paus afhankelijk zou zijn. Eerbied en geweldoefening sluiten zich wederkeerig uit!

Stelde Napoleon derhalve de katholijke Godsdienst tot grondslag van het onderwijs — hij kan dit om geene andere reden gedaan hebben, dan om de volken en den Paus, of 't mogelijk ware, te verschalken, door hen te doen gelooven, dat, schoon Napoleon een aanslag deed op de souvereiniteits- en op de opperherderlijke regten van Pius VII, hij echter aan de katholijke Godsdienst een zeer goed hart toedroeg en haar gaarne een grooten invloed toekende op de vorming der jeugd, mits hij-zelf slechts het opper gezag over haar met den Paus in zekeren zin mogt deelen. Dat dit, en niets anders, de ware oorsprong is van het vermaarde 38e artikel, bewijst eensdeels de volstrekte onverschilligheid door Napoleon te allen tijde omtrent de Godsdienst betoond, als grondslag van het onderwijs, en anderdeels, zijne zonderlinge voorliefde voor de Godsdienst, als essentiëel bestanddeel van het onderwijs, juist op een oogenblik, dat hij de hoogste verpersoonlijking der Godsdienst op aarde, dat hij den Paus met zulk eene honende minachting behandelde en hem, met zijn onvervreembare wereldlijke magt, tevens een aanzienlijk deel van zijn geestelijk gezag zocht afhandig te maken. Wel verre alzoo, dat het Napoleon om de godsdienstige vorming der jeugd te doen zou zijn geweest, blijkt het ook weer hieruit met zonneklaarheid, dat hij slechts zich zelven, dat hij slechts de bevrediging van zijne matelooze heerschzucht bedoelde. *Omnia fecit propter sein etipsum.*

Wil men nog een ander bewijs, dat het den Keizer met de bepaling, in art. 38 van het decreet van 1808 vervat, nimmer ernst is geweest? — dat hij nimmer de eerlijke verwezenlijking dier bepaling beoogd heeft? — Welnu, hoe is zij steeds toegepast geworden? Uit hare toepassing zal het immers wel blijken moeten, of Napoleon al dan niet de opregte bedoeling heeft gehad, aan het Universiteits-onderwijs de katholijke Godsdienst tot grondslag te geven. Zoo hij daartoe de bedoeling heeft gehad, dan was Napoleon niet de man, om zich van de verwerkelijking van zijne bedoeling door iets ter wereld te laten terugbrengen.

Hoe werd dan het genoemde artikel ten uitvoer gebragt? Hooren wij welk bescheid Cousin, de onbepaalde lofredenaar der Napoleontische stichting, ons op deze vraag te geven heeft.

»Scholen zonder eenig godsdienstig onderwijs, zegt hij, beantwoordden niet langer aan het wezenlijk doel van het nationale onderwijs, dat te gelijker tijd onderwijs en opvoeding bevat; *lycées* zonder eene regelmatige en wel geordende godsdienst (*service religieux*) waren niet langer te dulden. Napoleon wilde dienvolgens, dat er geen *lycée* zou zijn zonder katholijk onderwijs, en dat de voorschriften der katholijke Godsdienst de verpligte grond van alle godsdienstig onderwijs zijn zou. Derhalve, geen *lycée* zonder een katholijk aalmoezenier (die intusschen, volgens het reglement van den keizerlijken Universiteitsraad van 19 September 1809 eenen akademischen graad moest hebben en alzoo kweekeling der Universiteit moest zijn!), die in alle klassen en aan alle kweekelingen de Godsdienst moest onderwijzen. ... *Nooit echter heeft men er van gehoord, dat de katholijke Godsdienst aan het overig onderwijs ten grondslag diende..... Is het niet van algemeene bekendheid, dat, van 1808 tot 1814, de voorschriften der katholijke Godsdienst nimmer vermengd zijn geworden met eenig onderwijs en evenmin met dat der wijsbegeerte als met eenig ander?*" Deze getuigenis van Cousin wijst het duidelijk genoeg uit, hoe opregtelijk de bepaling van het decreet van 1808 ten aanzien der Godsdienst, door Napoleon gemeend is geweest!

Die getuigenis volsta voor diegenen onzer lezers, die Cousin op zijn woord gelooven. Het getal derzulken vermindert evenwel met den dag, en het verwondert ons waarlijk niet! Het kan daarom geen kwaad de verklaring van den hierophant der Universiteit, van Cousin, te schragen door de verklaring van een man, wiens woorden een gereeder ingang en onbepaalder vertrouwen verdienen. Hooren wij derhalve den Eerw. L. Bautain den schrijver van »*la Religion et la Liberté*", den beroemden kanselredenaar, en even als Cousin, een kweekeling der Napoleontische Universiteit.

»In de *Lycées* bevonden zich aalmoezeniers, omdat men dáár toch eene kapel diende te hebben; de eeredienst was er sober, armelijk ingerigt, in dier voege dat zij zoo weinig mogelijk tijd en plaats innam, en bijna onder voorwaarde dat zij niet in het oog zou vallen. Weinige gebeden, weinig onderrigt in de Godsdienst, zoo goed als nimmer toediening der H. Sakramenten, maar de Katechismus van het Keizerrijk van buiten geleerd en vooral het Hoofdstuk, waarin de gehoorzaamheid werd voorgeschreven aan Napoleon I, Keizer der Franschen bij de gratie Gods en de constitutie van het rijk; *ziedaar alles wat de mannen van mijnen leeftijd van*

(1) Zie ons N°. 864.

de Godsdienst en van de Kerk vernomen hebben tijdens hunne jongelingsjaren, alles namelijk, met toevoeging van ettelijke uiterlijkheden der Godsdienst, die zich elken Zondag vertoonden en waarvan men in den loop der week niets meer vernam...... Hoe kon het anders, vervolgt dezelfde auteur, daar bij de vestiging der Universiteit het meerendeel der beambten van het onderwijs monniken waren, die de kap hadden weggeworpen of gehuwde priesters? Konden zulke lieden aan de jeugd eerbied en liefde inboezemen voor eene Godsdienst, welke zij verzaakt, welke zij afgezworen hadden? Het was al wel van hen, zoo zij zich onverschillig voor de Godsdienst betoonden, en zoo hunne taal niet door den haat of door de wroeging gekleurd was, waarvan hun hart was vervuld: *de besten van hen spraken ons nooit over de Godsdienst.*"

Zóó dan werd dat genoemde 38e artikel van het decreet van 1808 geïnterpreteerd onder het oog van Napoleon! onder het oog van Napoleon, die, wanneer hij in ernst eene godsdienstige vorming aan de jeugd had willen gegeven hebben; die, wanneer hij in ernst het door hem bepaalde verwezenlijkt had willen zien; die, wanneer zijn artikel 38 geene politieke, geene huichelachtige kunstgreep ware geweest, zeker wel bij magte was, om zijnen wil door te drijven en bij ieder te doen eerbiedigen. Maar Pius VII was ongevoelig geweest voor zijne onwaardige veinzerij; zijn banbliksem had hem getroffen; aan geen zijner eischen wilde de H. Vader zich onderwerpen; — wat was er daarom Napoleon aan »de katholijke Godsdienst als den grondslag van het onderwijs" gelegen?

Waar hem aan gelegen was, was zich het Fransche volk tot het slaafsche werktuig te maken voor zijne heerschzucht, en daartoe was hem de organisatie van de Universiteit, op den grondslag der wet van 1806, die geen enkel woord voor de Godsdienst over had, genoegzaam. Wij verheugen ons deze onze meening door een der vernuftigste publicisten, welke wij kennen, gedeeld te zien, door den correspondent P. N. van de *Commerce Belge* (N°. van den 21 Februarij). »*Ce à quoi Napoléon visait*, zegt hij, *ce n'était pas à faire de bons citoyens, mais à faire de bons soldats, beaucoup de soldats et à constituer une France impériale.*"

Nog eene aanmerking, alvorens wij overgaan tot de beoordeeling der Universiteit onder de Restauratie, welke men tegen onze beschouwingswijze zou kunnen aanvoeren, mag niet onbeantwoord blijven. »Duldde Napoleon al niet een onderwijs, dat van een anderen geest dan den zijnen doortrokken was, hij liet ten minsten toe, dat zich in de Seminarien eene zelfstandige en krachtige geestelijkheid kon ontwikkelen," kan men ons nog toevoegen. En wanneer men dit zal gedaan hebben, zullen wij de eersten zijn, om te erkennen, dat zich in die Seminarien eene geestelijkheid ontwikkeld heeft, niet minder uitschitterende door hare verhevene deugden, dan door de voortreffelijke hoedanigheden van haren geest. Aan Napoleon evenwel komt daarvoor slechts een gering deel van den dank toe der katholijke wereld. Wat hij kon, heeft hij toch beproefd om de toekomstige geestelijkheid aan banden te leggen en aan zijne zucht naar algeheele supprematie ondergeschikt te maken.

Door artikel II van het Concordaat was Napoleon gehouden in elk diocees een Seminarie te vestigen. Eene wet van 1804 bepaalde dat zij ten laste zouden zijn van den Staat. Het decreet van 17 Maart 1808 plaatste ze geheel en ten volle onder het oppergezag van den Bisschop. Let wel, dat deed het decreet van 1808. Nog een verleidelijk lokaas voor den edelen Pius VII, om zich in 's Keizers netten te laten vangen! Toen intusschen het banvonnis den vermetelen Keizer getroffen had, en hij er aan moest wanhopen zijne vorderingen door den Paus ingewilligd te zien, — toen behoorde dat bisschoppelijk oppergezag over de Seminarien wel wat ingekort en de aanstaande geestelijkheid aan de Universiteits-tijrannij onderworpen en voor de heerschzuchtige plannen van den Keizer geschikt gemaakt te worden! Het eerste artikel van het Keizerlijk dekreet van 9 April 1809, zegt dan ook letterlijk: »Om tot de Seminarien toegelaten te worden, moeten de kweekelingen het bewijs overleggen van den graad van *bachelier ès lettres* bij de Faculteit der Letteren verkregen te hebben." Aldus kon niemand seminarist worden, zonder den invloed der Universiteit ondergaan te hebben! Doch dat was nog niet genoeg. Een later Keizerlijk decreet, dat van 25 Febr. 1810, eischte: »dat er in de Seminarien niets onderwezen werd, strijdig met de constitutieve leer der Gallikaansche kerk en met de Declaratie van 1682, over de uitgestrektheid en grenzen der geestelijke magt." Zóó dorst Napoleon zich verstouten eene doctrinale beslissing te geven en te dien aanzien bij Keizerlijk besluit zijnen wil uit te spreken! Doch dit was nog niet genoeg om de geestelijkheid tot het blinde werktuig te verlagen van zijnen wil. Verscheidene artikelen van een decreet, ten jare 1811 uitgevaardigd, dwingen de zoogenaamde kleinseminaristen de lessen bij te wonen van de Keizerlijke *lycées*. Stond dit niet in waarheid gelijk met eene opheffing der kleine Seminarien? Wat immers waren zij thans nog meer, dan huizen van zamenwoning?

Na dit alles zullen wij wel het regt hebben betreffende de Keizerlijke Universiteit het woord van Royer-Collard te beämen: »De Universiteit is aan de revolutionnaire scholen opgelegd geworden, als een vorm, welke geschikt was ze alle in een eenig ligchaam te vereenigen."

Sinds eenigen tijd heeft zich te Parijs gevestigd een wetenschappelijk Genootschap, onder den titel van: *Institut Catholique; Athénée Universel, Historique, Philosophique, Théologique, Scientifique, Littéraire et Artistique, Agricole et Industriel, d'Econonomie politique et de Statistique.*

Dit *Institut Catholique* zijn lidmaatschap aan onderscheidene onzer landgenooten aangeboden hebbende, zoo zijn wij door eenigen hunner met het aanzoek vereerd geworden te willen onderzoeken, welke waarde men toch aan dit *Institut* te hechten hebbe, daar de welbekende banierdragers der katholijke rigting, de Parisis, de Montalembert's, de Falloux, en zoo vele anderen onder zijne leden gemist worden; daar zijn bureau uit geheel onbekende personen bestaat en het onder zijne leden zelfs één naam heeft opgenomen, die helaas! eene leus van vijandschap tegen de H. Kerk geworden is.

Uit het onderzoek door ons bij de uitmuntendste en geloofwaardigste personen ter plaatse-zelve in het werk gesteld, is ons gebleken, dat aller eenparige getuigenis geheel op hetzelfde neerkomt; dat, namelijk, gelijk een achtingswaardige correspondent ons de eer doet ons te schrijven: »dit *Institut Catholique* welligt beschouwd behoort te worden als eene onderneming, die kracht zoekt in het geld van vreemdelingen. Bijna niemand heeft te Parijs ooit van dit zoogenaamde *Institut* hooren spreken en het is slechts bij toeval, dat ik iemand heb aangetroffen, wiens naam onder de veronderstelde leden behoort. Men heeft dien naam op de lijst der leden geplaatst, ondanks hem-zelven en wat hij daartegen ook mogt inbrengen. Het is waarschijnlijk dat anderen in hetzelfde geval verkeeren; dat een groot getal leden volstrekt onkundig zijn van de hun aangedane eer, en dat het overig gedeelte bedrogen is, behoudens, wel te verstaan, degenen die bedriegen."

Het schrijven van allen, tot welke wij ons om bescheid gewend hebben, is in denzelfden geest: een ieder wachte zich dus voor schade!

Op Dingsdag 26 Febr. zal hier ter stede de algemeene kollekte ten behoeve der overstroomden plaats hebben.

Geheel ten voordeele der Overstroomden in Noord-Braband wordt door de boekhandelaren J. J. Arkesteyn en Zoon te 's Hertogenbosch uitgegeven: *Opwekking, lierzang door M. Oortman, voorafgegaan door een beknopt verslag der overstrooming door J. F. Hansse.* Deze onderneming verdient bij zoovele andere tot leniging der ellende in de overstroomde gemeenten, de grootstmogelijke aanprijzing en ondersteuning, zoowel om de letterkundige waarde van het werk als om het loffelijk doel, waartoe het strekt. Daartoe worden ook afzonderlijke giften door de uitgevers ontvangen. Wij hopen dat ze talrijk mogen zijn.

Z. M. heeft, bij besluit van 19 dezer, den Heer M. M. Verbrugge, advoc.-generaal bij het prov. geregtshof in Zeeland, benoemd tot proc.-generaal van dat hof, in plaats van wijlen den Heer Mr. Ackermans.

Z. M. heeft benoemd tot regter in de arrond. regtbank te Nijmegen, Mr. S. J. E Rau, substituut-officier bij die regtbank.

Aan F. C. A. van Clermont, ontvanger der registratie te Rotterdam, is door Z. M. een pensioen verleend van *f* 2120.

Bij besluit van 3 dezer heeft Z. M. vergunning verleend tot eene buitengewone vergadering der Herv. Synode; zoodat de leden der laatste vergadering, bij aanschrijving van 14 dezer zijn opgeroepen tegen 4 April e. k. tot finale arrestering der ontwerpen wijzigingen in het algemeen reglement en van de artikelen van overgang, zullende tevens eene mededeeling worden gedaan omtrent de gezindheid der regering tot losmaking van den band tusschen kerk en staat.

De op 22 dezer opgeroepene buitengewone vergadering der Staten van Noord-Brabant, heeft geen voortgang kunnen hebben, daar geen genoegzaam getal leden opgekomen was. Er waren slechts 20 leden tegenwoordig, het strikt gevorderd getal is 24. Is besloten negen leden uit de digtste nabuurschap dringend tot het komen bijwonen der vergadering aan te schrijven en is de zitting verdaagd tot den volgenden dag ten één ure. (*N. Br.*)

De *Prov. Friesche Courant* meldt, dd. 20 Februarij: »Naar men verneemt heeft de beurtman, die gepasseerden Donderdag ochtend voor het eerst in dit saizoen van Harlingen naar Amsterdam is vertrokken, door het onstuimige weder en den harden wind eene zeer ongelukkige reis gehad. De fok, bijna het geheele groote zeil en het eene zwaard gingen verloren. De schipper was over boord geslagen, maar had door een neêrhangend touw nog gelukkiglijk zijn leven gered. Eerst Zaturdag namiddag ten 4 ure mogt men, niet dan met groot levensgevaar te Durgerdam binnenloopen, van waar de passagiers zich te voet naar Buiksloot begaven en verder met de raderboot te Amsterdam arriveerden."

Naar men verneemt zijn dezer dagen valsche vijftigcentsstukken of halve guldens van het jaar 1848 in omloop gebragt, welke vooral aan derzelver doffe kleur en slecht afgewerkten rand kenbaar zijn. Het is vooral van belang, dat de winkeliers des avonds bij het ontvangen van geldspecien op hunne hoede zijn, dewijl de ondervinding leert, dat men op dien tijd van den dag valsch geld tracht uit te geven.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 22 Februarij.

In deze zitting heeft de voorzitter kennis gegeven, dat door de afdeelingen tot rapporteurs benoemd zijn:

1°. Voor het ontwerp-reglement op de openbaarmaking van het verhandelde in de beide kamers der staten-generaal, door middel van de stenographie, de heeren: *Dullert, van Dam van Isselt, Costerus, Duymaer van Twist* en *Meeussen*; en

2°. Het ontwerp tot heffing eener provinciale belasting in Friesland, de heeren: *Le Clercq, Dirks, Mutsaers, Ter Bruggen Hugenholtz* en *Storm van 's Gravesande.*

Aan de orde van den dag is het rigten van vragen aan het gouvernement door den heer *Engelen*, omtrent de betrekkingen van de Maatschappij van Weldadigheid tot den Nederlandschen Staat. — Na in het breede zijne meening ten deze ontwikkeld te hebben, rigt spreker aan het gouvernement de twee volgende vragen:

1°. Hoedanig is de algemeene betrekking der maatschappij van weldadigheid en den Nederlandschen Staat?

2° Is de regering van oordeel, dat op haar de wettelijke of zedelijke verpligting berust, of dat het belang van den Staat haar den pligt oplegt, om, in het uiterste geval, in de aangelegenheden der maatschappij van weldadigheid tusschen beide te komen?

De heer *Bakker*, naar aanleiding van het aangevoerde, rigt mede eene vraag aan de regering, houdende of het gouvernement gezind is, de schulden der maatschappij over te nemen en de verschuldigde renten te voldoen?

De *minister van binnenlandsche zaken* heeft die vragen beantwoord. — Nopens de algemeene betrekking der maatschappij tot den Staat voerde de minister aan, dat die betrekkingen, zoo in het algemeen als in het bijzonder, door het in 1843 gesloten contract geregeld zijn, en dat al wat vóór dien tijd was, daardoor was komen te vervallen. — Ook omtrent de zedelijke verpligting is bij het contract voorzien.

Wat betreft de guarantie, moet de minister, ook op grond der bestaande contracten en schrifturen, verklaren, dat het gouvernement aan al zijne verpligtingen heeft voldaan, en er geene sprake van eenige guarantie kan zijn. Hetzelfde antwoord kan dienen op de vraag, door den laatsten spreker gedaan.

De heer *Verwey Mejan*, alsmede de heeren *Engelen, Bakker* en de *Minister* hebben nog het woord gevoerd, waarna de beraadslagingen over dit onderwerp werden gesloten.

De heer *Boreel* vraagt nog verlof aan de kamer, om aan den minister van buitenlandsche zaken inlichting te vragen, of er nog overwegende redenen bestaan, waarom aan de Staten-generaal nog geene mededeeling is gedaan van de reeds voor twee maanden toegezegde acte van toetreding door Nederland tot het tusschen Oostenrijk en Pruissen gesloten verdrag. De minister, tegenwoordig zijnde, geeft te kennen, dat de daartoe betrekkelijke stukken, in geschrifte gereed zijn.

De zitting is daarna gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Februarij. De Wetgevende Vergadering zette heden hare tweede beraadslaging voort over het onderwijs-ontwerp. Na het aannemen van eenige artikelen, werd art. 34 betreffende de lagere normaalscholen in behandeling genomen. Het door de Kamer aangenomen systeem, ofschoon het in de wet de verpligting aan de departementen oplegt om in het personeel van het lager onderwijs te voorzien, laat echter de algemeene raden vrij in de keus der daartoe te bezigen middelen. De regering heeft zich vereenigd met dit voorstel van facultatieve normaal-scholen, maar omtrent de bijzonderheden was men niet eenstemmig, en een oogenblik zelfs was men beducht voor de vernieuwing van ernstige geschillen. Het ontwerp der Commissie gaf aan de algemeene raden het regt van de normaal-scholen te sluiten; de min. Parieu wenschte daarentegen dat dit regt niet zou mogen uitgeoefend worden dan onder het gezag en met de toestemming van den min. van openbaar onderwijs. Na eenige woordenwisseling zag hij eindelijk van dezen eisch af.

Het nieuwe stelsel der commissie is met eene groote meerderheid aangenomen. Een groot aantal artikelen werd vervolgens goedgestemd en de beraadslaging tot morgen verdaagd.

— De fondsen zijn ter beurze weder gerezen, in weerwil dat men steeds ongunstige tijdingen uit de oostelijke en zuidelijke departementen ontvangt. Zoo groot is het vertrouwen in de maatregelen van het bestuur.

— De gisteren avond in het staatsraadsgebouw gehouden bijeenkomst van alle onderdeelen der meerderheid was zeer belangrijk en kenmerkte zich door eensgezindheid en orde; er waren ongeveer 250 leden tegenwoordig. Over de hoofdbepalingen van het onderwijs wenschte men zich te verstaan. Piscatory sprak voor de opheffing der lagere normaalscholen; aan de godsdienstige vereenigingen wenschte hij eene volkomene vrijheid te laten. Barre sprak zeer geestig over de nadeelen van het Universiteits-onderwijs, en verklaarde zich mede tegen de normaalscholen; ook Thiers hekelde dezelve met eene scherpe kritiek; wat de godsdienstige vereenigingen betreft verklaarde hij zich openhartig en met kracht tegen elke uitsluiting in de wet. Molé wilde dat alle voorstellen der meerderheid zouden aangenomen worden. Met de vrijzinnige meeningen dezer leden hebben alle aanwezigen met uitzondering van drie of vier, zich eenparig vereenigd.

— Een dagblad zegt aangaande deze schikking: »De regering heeft begrepen, dat zij den belangloozen steun der meerderheid niet kon ontberen, en dat het eene dwaasheid was op de medewerking der derde partij en der Montagne te rekenen. De meerderheid heeft van hare zijde tot eene verzoening met het ministerie besloten en bepaald, dat zij aan de wenschen der commissie zou overlaten of de opheffing der normaalscholen volstrekt gevorderd of facultatief zijn zal, overeenkomstig de wenschen der algemeene raden; bovendien heeft zij eenparig verklaard dat zij elk amendement zou verwerpen, ten doel hebbende om voor elk het regt van te onderwijzen te beperken, en zich te rigten naar de voorwaarden der thans in discussie zijnde wet. Hierdoor is dus de groote moeijelijkheid opgeheven die het amendement betreffende de inspecteurs-generaal had doen ontstaan, en de politieke toestand van Frankrijk is door de aaneensluiting van gevoelen van de meerderheid, tevens aanmerkelijk verbeterd."

De socialisten zitten van hunnen kant evenwel niet stil. De voorloopige kiesvergaderingen worden druk bezocht, en in de departementen is men met een ongeloofelijken ijver in de weer om demokratische kandidaten op den voorgrond te dringen. Ook de socialisten zijn ernstig op eene ineensmelting van gevoelen bedacht. Zij doen bovendien de woelingen in de Oostelijke departementen steeds aanhouden; overal worden door hunne agenten opruijende en dolzinnige gesprekken gevoerd en wachtwoorden gegeven; te Gourdon was men o. a. reeds begonnen de goederen ter plundering aan te wijzen en te verdeelen; op vele plaatsen hield men dolle bachanaliën en pleegde men allerlei baldadigheden. De openbare magt heeft veel moeite om de rust te handhaven. Alles schijnt eene ontzettende krisis te doen voorzien.

— Heden heeft gen. Changarnier weder eene revue gehouden gevolgd van excercitien met grof geschut, waarvan het gebulder zich ver deed hooren.

— De Raad van State heeft zich bezig gehouden met het wetsontwerp betreffende het benoemen en afzetten der maires, en zich met 32 tegen 5 stemmen voor het ontwerp verklaard. Maandag e.k. zal het in de Vergadering worden gebragt.

— De min. van binnenl. zaken heeft bevolen dat de verjaardag van den 24 Febr. in de kerken met eene lijkdienst voor de slagtoffers der omwenteling, gevolgd door een *Te Deum*, zal worden herdacht. »Wij kunnen dien Feestdag niet beter vieren, zoo zegt de min. in zijne circulaire, dan door aan de Kerk te verzoeken om te bidden voor de burgers die in den strijd gevallen zijn, en om de zegeningen van God over het lot van Frankrijk af te smeeken."

— Persil, voormalig minister onder de Julij-regering, stelt zich thans kandidaat voor de verkiezingen te Parijs.

— De Grieksche aangelegenheden zijn nog ver van eene vreedzame schikking, indien het waar is wat een onzer bladen verzekert, dat namelijk het Engelsch kabinet aan admiraal Parker de volgende instructie heeft gegeven. »De tegen Grienkeland aangewende dwang middelen moeten niet vermeerderd, maar de reeds ten uitvoer gebragte gehandhaafd worden." Gevolgelijk zouden de blokkade en al hare gevolgen voortduren.

De Zwitsersche zaken vorderen even weinig. De Bondsregering zoekt tijd te winnen door allerlei uitvlugten. Sommige bladen spreken van een plan onzer regering tot het bezetten der aan Frankrijk grenzende kantons.

— Op verzoek van Victor Hugo heeft de President een der getransporteerden, die de steun van zijn ouden vader was, terstond in vrijheid doen stellen.

MADRID, 16 Febr. Bij koninklijk besluit worden openbare gebeden voorgeschreven voor de gelukkige bevalling van H. M.

— De prins van Joinville en zijne gemalin worden te Madrid verwacht.

— Uit Portugal wordt gemeld dat graaf Thomar, door de koningin ondersteund, besloten heeft, strenge maatregelen te nemen. De drukpers zal aan restrictive maatregelen worden onderworpen, en het leger zal eene reorganisatie ondergaan, en onder bevel blijven van personen, die het ministerie volkomen zijn toegedaan.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 22 Febr. De groote menigte Russische troepen aan onze Poolsche grenzen, welke bestendig uit het binnenland vermeerderd werden, zijn op eens uit hare tegenwoordige kwartieren verdwenen. Alle afdeelingen, die in de nabijheid van onze grenzen gestationeerd waren, hebben tegen alle verwachting, ten gevolge van een plotseling ontvangen bevel, den marsch naar het binnenste gedeelte des rijks aanvaard. Dit is eene daadzaak. Volgens het algemeen gevoelen zijn deze troepen naar de Turksche grenzen, bijzonder naar Moldavie bestemd. De gemeene man in Polen is in het stelligste denkbeeld, dat er een veldtogt tegen de Turken voorbereid wordt.

— De dagbladen van Bern berigten bepaaldelijk, dat de Engelsche gezant E. Lyons na een langdurig onderhoud met den Bondspresident bij zijne regering er sterk op heeft aangedrongen, dat zij zich zou verzetten tegen elke inmenging in de zaken van Zwitserland.

BERLIJN, 22 Februarij. Gisteren heeft de Tweede Kamer het buitengewoon krediet voor oorlog van 18 millioen th. eenstemmig toegestaan.

— In den afgeloopen nacht ten 12 ure hebben de gezworenen, al de leden van het *rump*-parlement, die voor het weigeren der belastingen gestemd hadden, *niet schuldig* verklaard, met uitzondering alleen van Bucher.

— De *Courrier Suisse* berigt uit Freiburg dat de regeringspartij daar alles in het werk stelt om den geest des volks door socialistische leerstellingen te bederven. Met dat inzigt wordt de *Mystères du Peuple* onder het volk en vooral onder de schoolmeesters verspreid.

— Men schrijft uit Frankfort: In de eerste dagen der volgende maand, zal de geheele Beijersche armee drie kampementen betrekken, ten einde bestendig marschvaardig te zijn.

ITALIE.

Even na het uitvaardigen der gisteren gemelde bekendmaking van den Franschen bevelhebber te Rome, en als wilde men daarmede openlijk den spot drijven, zijn drie Fransche soldaten vermoord geworden. In den nacht van den 12 zijn een aantal raddraaijers in hechtenis genomen. Prins Musignano zal waarschijnlijk de hand moeten afgezet worden.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Febr. De senaat heeft gisteren de discussie ten einde gebragt over de wet op de levensmiddelen, welke met 35 tegen 7 stemmen is aangenomen. Twee leden hadden zich onthouden.

De Kamer heeft gisteren de wet op de branderijen aangenomen met 58 tegen 16 stemmen. De min. van buitenl. zaken bragt een ontwerp ter tafel, strekkende tot ratificatie van het den 14 dezer tusschen Rusland en Belgie gesloten tractaat van handel en scheepvaart.

STADSNIEUWS.

Bij publicatie van den Staatsraad Gouverneur van Noord-Holland is bekend gemaakt, dat de Jagt op Ganzen en Eenden met den 25 Maart zal zijn gesloten, hieronder is ook begrepen het kooijen door de kooilieden en de jagt op watersnippen met den 15 April, doch alleen voor zoo veel het publiek jagtveld betreft.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

GETROUWD (21 Febr.): J. H. Reket en A. B. M. van Nie. - A. C. Leenderts en J. van Griethuysen.

BEVALLEN (22 Febr.): J. S. de Bont, geb. Gerhards.

OVERLEDEN (18 Febr.): D. Hopker, geb. Kaan, 41 j. - J. van Seventer, 25 j. — (19 Febr.): J. A. Nuvemann, 67 j. - J. Eskens, 31 j. — (20 Febr.): A. Blank, 55 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Febr. Belg. leen. 2½ pc. 49¾; 5 pc. 97; 4½ pc. 89½; Spanje Ard. 5 pc. 11½; Binnenl. 3 pc. 29; Coupons —; Rom. Leening —.

PARIJS, 21 Febr. Fr. 3 pc. 57,60; 4 pc. 75,—; 5 pc. 95,20; 5 pc. N. —,—; Schatk. 5,—; Bank-Act. 2265,—; Belg. 1840, 5 pc. 98⅝; 1842, 5 pc. 98⅝; 4½ pc. —; 3 pc. —; Nap. 5 pc. 93,50; Spanje 3 pc. Binnenl. 29¼; 3 pc. Buitenl. —; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 970; 1849 952,50; Rom. leen. 83⅞.

MADRID, 16 Febr. Act. Sch. 3 pc. 29 9/16; id. 5 pc. 12⅞; Uitgest. Sch. 4; Coupons 7¼.

LONDEN, 21 Febr. Cons. op tijd 95½ a 95⅝; Braz. 88½ a 89½, 1829/39 87½ a 88, Ecuad. 3⅞ a 4; Ven. 34¼ a 34¾; Uitg. 12¾ a 13¼; Gren. 17¾ a 18¼; Uitg 4⅜ a 4⅝; Denem. 3 pc. 70 a 72; Holl. 2½ pc. 55 a 55½; id. 4 pc. 86 a 86½; Mexico 29¾ a 30, Peru 4 pc. 78 a 78½; Port. 3 pc. 31½ a 32½; 4 pc. 32½ a 33; 5 pc. 83 a 85; Rusl. 1822, 5 pc. 110 a 111; Spanje 5 pc. 18⅝ a 18⅞; id. 3 pc. 36⅝ a 36⅞; id. Coupons — a —; id. Passive 3¾ a 3⅞.

WEENEN, 19 Febr. Met. 5 pc. 94⅞; id. 4 pc. 74; 2½ pc. 50¼; Bank-Actien 1128; Lot. fl. 250, 107¾; id. fl. 500, 168½.

BERLIJN, 21 Febr. Schuldbr. 3½ pc. 87½; Loten 103¾; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 88; Pools. 4 pc. 79; Loten fl. 200, 95¼; id. fl. 300, 120½; id. fl. 500, 80½.

HAMBURG, 20 Febr. Rusl. Engels. leening 106¼. Cert. bij Stiegl. 4 pc. 85; Spanje, Ard. 5 pc. 11¼; id. Binnenl. 3 pc 27⅜.

FRANKFORT, 20 Febr. Met. 5 pc. 82¾; 4 pc. 63½, 2½ pc. 43¼; Bank-Actien 1272; Darmst. Lot. fl. 50, 72⅝; id. fl. 25, 26¼; Badensche Lot. fl. 50, 52¾; id. fl. 35, 32½; Nassaus. 23⅝; Holl. 2½ pc. 55; W. S. 4 pc. 85¾; Sijndic. 3½ pc. 86¼.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		22 FEBR. 4½ u. gebl.	23 FEBR. 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		54⅝	54¾	a	55⅛	
Dito Dito	3 »	64¼	64½	»	65	
Dito Dito	4 »	84½	84⅝	»	84⅞	
Dito Obligatien O. I.	4 »			»		
Amortis. Syndic. . .	3½ »		85½	»	85⅞	
Handel-Maatschappij .	4½ »			»		
Aand. Rijn-Spoorweg .	» »	87½		»		
Aand. Holl. S. M. .	»			»		
Obligatien	» »			»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½ »	46⅜		»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »	46 13/16	47⅛	»	47¼	
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5 »	11⅝	11 11/16	»	11¾	
Dito Dito » 510	» »	11⅞	11 13/16	»	12	
Dito Onbep. Stukken	» »	11 1/16	11⅛	»	11¼	
Dito	3 »		37⅜	»		
Dito Binnenl. 2400 P.	» »	29 1/16	29⅛	»	29 3/16	
Coup. *Ardoins* . .	»	8½	8	»	8⅛	
Passive	»			»		
Fransche Uitgest. . .	»			»		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4	»	33⅞	34¼	»	34¾	34⅝
Dito Dito	» »	35⅛	35⅝	»	36⅛	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	104	104	»	104⅛	
Dito Dito 1828 en 1829	» »	103⅜	103½	»	103⅝	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »	93½	93½	»		
Dito bij *Hope* . . .	4 »	84	84¼	»		
Dito bij *Stieglitz en C°*.	» »	83⅝	83 11/16	»	83⅞	
Dito bij id. 5de Serie .	4 »	84⅝		»		
Cert. te Hamburg . .	5 »			»		
Inschrijving in Assignat.	6 »	63½		»		
Cert. van dito . . .	» »	64	64⅜	»	64½	
POLEN, Aand. à fl. 500 .	4 »			»		
Dito met Lot. » 300 .	»			»		
AMERIKA, Bank-Actiën .	»	3¾		»		
FRANKRIJK, Obligatien .	3 »	53⅜	53½	»	53¾	
PRUISSEN, Aand. met Lot. R	50 *f*			»		
OOSTENRIJK, Metalliek . .	5 pCt.	78½	78½	»	79¼	
Dito Nieuwe	2½ »	41 9/16	42	»	42⅛	
Dito Nieuwe	5 »	83⅞	84	»		
Ween. Bank bij *Goll en C.*	» »			»		
Dito	4 »			»		
Aand. met Loting fl. 500 .	*f*			»		
Nieuwe dito . . » 250 .	»			»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.			»		
BRAZILIE te Londen 1824 .	5 »		89½	»		
Dito Leening 1843 . .	5 »			»		
PERU	4 »	75	76¼	»	76⅝	
MEXICO	5 »	29	29¼	»	29¾	29 5/16
GRIEKENLAND	5 »	7¼	7¼	»		
VENEZUELA 6 pCt. nu .	2¾ »	34	34½	»		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½ »	18¼		»		
ECUADOR	»	3½	3 9/16	»	3⅝	
Coup. Ecuador	*f*			»		
» Grieken	»			»		

Peru uitg. 34⅜ ⅜.

De markt in Binnenl. fondsen bleef zeer gewild en met kooplust. 3 pCt. Fransche en Belg. insgelijks tot verbeterde koersen gevraagd; de overige vreemde mede alle in eene willige stemming en bijzonder Port., welke ruim ¾ pCt. williger waren. Van Zuid-Amerik. fondsen zijn Per. op nieuw 1½ pCt. in koers verbeterd. Mexic. mede ongeveer ½ pCt. hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56 5/16; Zigt Parijs 56 11/16; 2/m. Londen 11,97½; Zigt Londen 12,02½; 2/m. Hamburg 34⅞; Zigt Hamburg 35 1/16; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,87½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . . .	*f* —,—	a —	Pruissische . .	*f* 34½	a —
Napelsche . . .	- 25,—	„ —	Spaansche . . .	- 2,48	„ —
Div. in £St. . .	- 11,92½	„ —	Hamb. Russ. .	- —	„ —
Eng. Russen . .	- 11,92½	„ —	Russ. in Z. R.	- 37⅜	„ —
Fransche . . .	- 56¼	„ —	„ Pap. „	- 10⅝	„ —
Belgische . . .	- 56¼	„ —	Pools. in Fl.	- 27⅝	„ —

Coup. Portugal d°. 1 Julij 1848, *f* 20,— per £ 2.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

OVERZIGT DER WEEK.

Koffij ondervindt steeds weinig vraag, waardoor men goed ordinair Java tot 35½ cs. gereedelijk koopen kan. Van Surinaamsch zijn eenige kleine partijtjes uit de hand afgedaan, waaronder circa 150 balen bij inschrijving, waarbij men voor fijn middel *f* 8¾; goed middel *f* 8½ a ⅝; middel *f* 8⅛ a 8⅜; fijn ord. *f* 7½ besteedde. Brazil blijft voortdurend nominaal.

Thee prijshoudend zoowel in de groene als zwarte soorten.

Ruwe Suiker zeer stil; de houders schijnen echter nog niet tot lagere prijzen te willen afgeven, terwijl er onder de hand enkele kavelingen uit vorige veilingen, hoofdzakelijk in de N°. 15 en 16 van *f* 32 tot 34 na kwaliteit zijn afgedaan. In veiling zijn 80 vaten Surinaamsch van *f* 24½ a 26½ verkocht, hetgeen iets boven de taxatie is; daar echter in de volgende week verschillende grootere partijen aan de markt gebragt zullen worden, zoo is het te verwachten dat deze te oordeelen na de flaauwe stemming, de vorige prijzen niet meer zullen opbrengen. Geraffineerd flaauw: bij de N S R zijn afgedaan 200 mille kilo Crushed N°. 2 a *f* 32; B en H N°. 1 *f* 31¾; N°. 2 *f* 30¾; N°. 3 *f* 29¼. De prijzen in con- Nagelen N°. 2 52 cs.; N°. 3 50 cs. — Sumatra Peper 23,

sumtie zijn niet veranderd en blijven op onze vorige notering.

Specerijen. Van eerste soort Notenmuscaat zijn deze week verscheidene ceelen voor uitvoer afgedaan, Noten: N°. 1 218, 220 cs.; N°. 2 170, 175 cs.; N°. 3 132 cs.; N°. 4 93, 94 cs. — Foelie C 195 cs.; D 193 cs. — Amboina 24 cs. — Chin. Kaneel 70, 72 cs. — Cassia Vera waarvan zeer aanzienlijke toevoeren te verwachten zijn zoude men denkelijk bij partij tot 30 cs. zeilende koopen.

Voor *Rijst* blijft de opinie steeds gunstig, met belangrijke omzettingen, waaronder 2 ladingen circa 15000 balen ordinaire ongepelde Aracan tot *f* 6 R. C. benevens circa 1200 vaten nieuwe Carolina tot *f* 12½, bij terugkoop *f* 13 a ¼. Gepeld en ongepeld Java prijshoudend met voortdurende vraag zoo wel voor uitvoer als voor consumtie.

Van *Gedroogde Fruiten* zijn Krenten zeer gevraagd, nieuwe Zantische tot *f* 18 a ½, dito Patras *f* 17½, Jarige *f* 16 a ½, Smirna Rozijn *f* 18 a ½, Malaga *f* 18 a ½, Muscadel *f* 30. Gondaatsche Vijgen op *f* 7½ teruggegaan. Genua Olij hooger, voor geel zoude men reeds *f* 78 moeten besteden. Genua Succade 38 a 40 c., eerste kwaliteit 46 cents.

Banca Tin. Terwijl men hier bij gerijf naauwelijks tot *f* 48 kan koopen, wordt er van Rotterdam bij volle kavelingen tot *f* 46 aangeboden.

Tabak. De markt blijft in alle soorten voortdurend in eene vaste stemming, terwijl de omzettingen in deze week nog al aanzienlijk zijn geweest, waaronder van Maryland 115 vaten ordinair tot 20 c., van Kentucky 20 vaten helder en blank bruin met iets Cigarendek tot 26½ c. Virginie bijzonder gezocht, vooral in de lage prijzen, alsmede alle soorten van Sigaren-Tabak, waarvan de voorraad zeer gering is. — Bij inschrijving zijn afgedaan 695 pakken Java en in veiling verkocht: 540 pakken Portorico van 24 tot 36 c. en 1338 rollen dito van 30½ tot 34½ c. — Van Inlandsche zijn in de ordinaire soorten hier afgedaan 225 mille kilo oud uitschot en Zandgoed, benevens 200 mille kilo nieuw Zandgoed en Pluksel a *f* 10¼.

Vetwaren. Zuidzeetraan waarschijnlijk tot *f* 35 in entrepôt te bekomen. Alle andere soorten op onze vorige noteering.

Huiden gewild, sedert ons laatste berigt zijn de 400 drooge Rio-Grande Huiden, per het schip Frouwina, ter consumtie opgeruimd; aangebragt van Fernambuck per het schip Antje, 1100 droog gezouten Huiden; waarvan men aan het lossen is en weldra aan de markt zullen zijn; 1000 gezoute Buenos-Ayres Huiden; van Londen aangebragt, waren reeds zeilende verkocht; Bengaal, Calcutta geheel opgeruimd; Java niets aan de markt, hiervan aangevoerd 1000 stuks, per Amphitrite. — De overige artikelen zonder verandering.

GRAANMARKT.

UTRECHT, 23 Febr. Tarwe *f* 6,50 tot 7,25; Rogge *f* 4,20 tot *f* 4,70; Garst *f* 3,50 tot 3,90; Boekweit *f* 4,25 tot 4,90; Haver *f* 2,50 tot 3,00; Groene Erwten *f* 6,00 tot 7,00; Graauwe dito en Capuc *f* 6,00 tot *f* 7,50; Boter *f* 0,75 tot *f* 0,80 het pond; Kaas *f* 32,0 tot *f* 40,00 de 100 ponden; Aardappelen *f* 1,25 tot *f* 1,60 per Mud.

SCHIEDAM, 22 Febr. Rogge. Door de speculatie-geest welke zich in het begin dezer week vertoonde, kwam er meerdere levendigheid in dit artikel en wórden later eenige partijen tot verhoogde prijzen opgeruimd. Er is bedongen voor 140/2 ℔ Archangel *f* 122; 146/2 ℔ Deens. *f* 138; 148/2 ℔ jarige Rhijn *f* 141 a 143; 142/2 ℔ Koersche *f* 146; 147/2 ℔ dito *f* 155, 160, 162; 138/2 ℔ Arendsb. *f* 149.

Gerst was in het begin dezer week in eene lustelooze stemming. Langzamerhand vertoonde zich meerdere kooplust en zijn verscheidene partijen tot hoogere prijzen afgedaan: 128/2, 130/2, 131/2, 132/2, 136/2 ℔ Koersche *f* 130, *f* 132, *f* 133, *f* 136, *f* 139 *f* 140; 129/2 ℔ Libau *f* 132.

Moutwijn. Met tamelijken handel tot weinig varierende prijzen. Terwijl men ll. Maandag en Dingsdag naar genoegen voor *f* 10¾ koopen kon, was Woensdag en Donderdag à *f* 10½ moeijelijk aan te komen. Heden werd wederom *f* 10¾ besteed en was alzoo naar genoegen te verkrijgen.

Jenever *f* 14.25. Amst. Proef *f* 15.50.

ALKMAAR, 22 Febr. Tarwe *f* 7,20; Rogge *f* 5,25; Garst *f* 3,75; Haver *f* 3,15; Paardenboonen *f* 4,50; Kanariezaad *f* 12; Kaas, middelb. Gras *f* 19, kleine dito *f* 18,50, middelb. Hooi *f* 17, kleine dito *f* 17,50.

MIDDELBURG, 21 Febr. Tarwe *f* 7,10 a 8; Rogge *f* 4,75; Garst, Winter *f* 3,40 a 3,50, middelb. Zomer *f* 3,20; Boonen. Paarden *f* 3,80 a 3,85, Witte *f* 5,50 a 6, Bruine *f* 7,50 a 8; Groene Erwten *f* 4,80 a 5, groote *f* 6,75 a 7.

DEVENTER, 22 Febr. De markt van heden noteert: Tarwe *f* 6,50 a 7,50; Rogge *f* 4 a 4,20; Garst *f* 3 a 3,60; Haver *f* 2,70 a 3; Boekweit *f* 4,60 a 4,70; Paardenboonen *f* 3,90 a 4,10. — Boter per ⅛ ton *f* 13,50 a 14, minste *f* 9,75 a 10,75.

GRAVE, 22 Febr. Rogge *f* 3,90, Boekweit *f* 4 het Ned. mud; Boter 38 cts. het Ned. ℔.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Volgens brieven van Suriname in dato primo Januarij, zouden van daar herwaarts vertrekken, de schepen Suriname, Kapt. van der Meij, 15 Januarij en Eliza, Kapt. Dirks, Louisa Christina, Kapt. Peters, Welhelmina, Kapt. Klint, en Heppens, Kapt. de Boer, alle vier in het begin van Februarij.

PORTSMOUTH, 19 Febr. Aangaande het schip Immagonda Sana Clasina, kapt. Zoetelief, van Batavia naar Amsterdam, alhier met schade binnengeloopen, (zie ons N°. 843) wordt gemeld, dat hetzelve nieuw gekoperd moest worden; een gedeelte van de lading was in het schip gebleven.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Febr. Roscomen, (s.) Londen. - Prince, (s.) Hull

VLIE, 19 Febr. J. J. Groenewold, Anna Jonker, Newcastle.

HELVOET, 22 Febr. J. Horneman, Diligentia, Batavia, l. v. Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - Emerald Isle, (s.) Hull.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BAHIA, Crawford, Taijmouth Castle 460 k. Suiker, Wunderleij en Comp.

LIVORNO, Kleve, Willem: 1 k. gewerkt Albast, S. A. Levino en Comp.; 2 v. Aluin, Deichman en vom Rath; 7 b. Hennep, Bunge en Comp.; 200 b. Geneverbessen, 44 v. Potasch, Lefort en Vercken; 16 k. Drop, 188 b. Geneverbessen, van Beek en Jurjans; 20 v. Potasch, A. en F. Haerten; 8 v. Puimsteen, H. Vis en zoon; 9 k. Zeep, J. T. Witkamp, te Rotterdam; 15 f. Honig, J. C. H. Wurfbain; 16 k. Drop, 50 b. Geneverbessen, van Voorst en Andriessen, 4 k. Wijnsteen, M. Hafkenscheid en Zn., 8,650 st. Marmeren Vloersteenen, 19 v. Potasch, 6 v. Puimsteen, 4 v. Senna-Aarde, 6 k. Marmer, 5 f. Olijfolie, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Februarij, in lading naar:

Keulen G. van den Heuvel, Vr. Hendrina.
" H. J. Wilson, Kolln N°. 10.
Maintz W. Keller, Maintz N°. 1.
Manheim P. M. Itschert, Fortuna.
Frankfort J. Itschert, Frankfort N°. 2.
Straatsburg J. Arnheiter, " " 8.
Duisburg J. Otten, de Johanna.
Ludwighaven en *Heilbron* B. L. Casimir, Sara.
Dusseldorp, Neus en *Urdingen* W. van Maanen, Niederrein N° 9.
Maastricht, Weert en oml. plaatsen. P. Weeks, de stad Amsterd.
Tiel. F. den Hartog, de Vrouw Geertruida. Vertrekt 26 Febr.
Antwerpen, Brussel, Gent, enz. E. J. Glim, de Vrouw Tietje. Vertrekt 28 Februarij.
Venlo en *Roermond* langs de Maas, H. Vos, Antonia (Beurt L. de Rijk en C°.). Sluit 28 Febr.
's Hertogenbosch en *Maastricht.* A. Maas Pz., de Vr. Maria, (Sluit 2 Maart.)

Vertrokken naar *'s Hertogenbosch* en *Maastricht.* J. van Son Jr., de Vrouw Catharina.

Rijnhoogte ARNHEM 22 Febr. 5 el 0 duim.
KEULEN 22 " 17 voet. 6 "

WATERSNOOD.

Bij de Redactie is ingekomen: Voor de slagtoffers van den *Watersnood* in Noord-Brabant:

Van B *f* 1. Van S. *f* 10. Uit Maarssen van eenige Lezers van *de Tijd* of door hunne tusschenkomst, een coupon, N°. 4469, groot *f* 19.80. Uit Arnhem, met de woorden: »*Weldoen geeft renten*," een coupon, *f* 12. 37½. Uit G. van N. en S. *f* 25. Van H. K. *f* 5. Van N. N. een coupon, groot *f* 2.47½.

Bedrag der vorige opgave *f* 890.58. Tezamen *f* 966.23.

Bij de Commissie uit den Raad der Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo, te 's Gravenhage, is ingekomen:

a. Van diversen *f* 5.25. *b.* Van het Seminarie te Hageveld, door den heer van Langenhuysen, *voor de slagtoffers van den watersnood* *f* 87.52½. *c.* Door den eerw. heer Landdeken en Pastoor J. J. Siegfried *f* 58. *d.* Van N. met een arm *f* 2.50. *e.* Van N. *voor de overstrooming in Noord-Brab.*, 1 coupon *f* 12.37½. *f.* Door mej. R. *f* 12.50. *g.* Van de *arme* kinderen der dag- en avondschool van de Vereeniging v. d. H. Vinc. van Paulo te 's Gravenhage, *ter navolging* *f* 8.13½. *h.* Door een lid der Vereeniging te 's Hage, J. V. H. *f* 28.17. *i.* Door den Secretaris der Commissie *f* 4.25. *k.* Door den President der Conferentie te Arnhem, bijdrage van de leden *f* 25. *l.* Door den heer J. B. Nolet, President der Conferentie van Schiedam: A. Van de Conferentie en honoraire leden *f* 600. B. Van diversen *f* 650. *m.* Van den heer A. H. Hafkenscheid, president van den bijzonderen Raad der Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo, te Amsterdam: 1 coupon *f* 50. G. V. L. *f* 5. X. Bankbillet *f* 100. A. *f* 75. V. *f* 15. Bemin uwe naasten *f* 10. H. Z. *f* 50. Ook de jeugd moet iets doen *f* 5. F. A. M. coupon *f* 12.37½. W. B. S., de Kuikenaars niet te vergeten, *f* 55. D. R., 2 coupons, *f* 3.21½. R. *f* 25. V. P. *f* 10. I. G. *f* 4.50. E. K. *f* 12.37½. H. v. E., coupon N°. 325 *f* 7.42½. H. 2 coup. *f* 7.42½. Van eene onbekende, bankb. N°. 833, *f* 25. G. B. *f* 1. R. S. *f* 5. F. G. *f* 5. N. N., bankb. N°. 64, *f* 25. H. S. uit Harderwijk *f* 10. F. C. S. *f* 10. Van eene jonge jufvrouw *f* 3. L. W. *f* 2. Eene dienstmaagd I. B. *f* 1. Nog diverse giften *f* 228. Te zamen *f* 2296.01½.

Voorts nog zes mudden groene erwten.

Bedrag der vorige opgave *f* 405.25. *f* 2661.26½.

Totaal *f* 3627.49½.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 25 Februarij, 's avonds ten vijf ure.

N°. 1. Een Huis, Pakhuizen en Erven, te Weesp, hoek gedempte Grobbe, N°. 27.
2, Twee Pakhuizen en Erven, als voren, bij de Muiderpoort, N°. 9.
3, Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erven, Rozengracht, N°. 2015 en 2017.
4. Een Huis en Erve, Rokin, N°. 2185.
5. Een dito, Korte Leidsche Dwarsstraat, N°. 3805.
6. Een dito, Joden-Breestraat, N°. 3959.
7. Een dito, Singel, N°. 2790.
8. Een Huis, Achterhuis en Erve, Haarlemmerdijk, N°. 2098.
9. Een Huis en Erve, Amstel, N°. 6425. } te zamen in
10. Een dito, achter Pereeel N°. 9, N°. 6256. } slag.
11. Een Huis, Achterhuis en Erve, N. Z. Voorburgwal, N°. 1418.
12. Een Huis, Tuin en Erve, Overtoomschen Weg, N° 1096.
13. Een Huis, Achterhuis en Erve, Binnenkant, N°. 2619.
14. Een Huis, Pakhuis, Stal, Tuin en Erven, Watergraafsmeer, N°. 14.
15. Een Huis, Achterhuis en Erve, Nieuwezijds Armsteeg, N°. 176.
16. Een Huis en Erve, Reguliersgracht, N°. 548.
17. Een Huis en Erven, Hazenstraat, N°. 1002.

ADVERTENTIEN.

(120) J. F. VAN COOTH, W. M. G. HEUKENSFELDT en verdere Makelaars, bij het Billet vermeld, zullen op Dingsdag den 12den Maart 1850 en volgende dagen, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, door Notarissen, op den Singel bij de Gasthuismolensteeg, N°. 113, ten overstaan van den Notaris T. J. VAN RIET, Verkoopen: Luisterrijke **JUWEELEN**, waarbij Oor-, Hals- en Borstsieraden, Doekspelden, Bracceletten en Handringen met ongemeen heldere Diamanten bezet; gemonteerde Koralen, Zakhorologien in gouden en zilveren kasten; gouden Horologiekettingen, Cachetten en Sleutels, Dames Colliers, Broches, Kerkboeken met gouden sluitingen, Flacons met gouden doppen, enz., zilveren Soepe- en Tafellepels en Vorken, Vischspaan, Theegarnituur, en Suikerstrooijers, divers Kristal met zilver gemonteerd en meerder **GOUD-** en **ZILVERWERK.** Galanterien en Instrumenten; oude blaauwe en gekleurde Oost-Indische en Fransche Porceleinen; Aarde-, Lak- en Glaswerk; fijne Lijnwaden, nieuwe Manufacturen, gemaakte Damesmantels, Mantilles, Châles en andere Mode-Artikelen; nette Mans- en Vrouwenkleederen, welbewaarde Bedden met toebehooren, Matrassen, Dekens en Gordijnen, beste kwaliteit Tapijten, Karpetkleeden en Loopers, heldere Spiegels in fijn vergulde lijsten, bronzen Kamerkroonen en Lampen, Lantaarnen, enz. Eenige fijn gepenceelde **SCHILDERIJEN**, waarbij door VAN BOMMEL, VAN DER SANDE BAKHUIZEN, VAN HALL, OP DER HEIJDEN, HANSEN, OOSTERHUIS, VERSCHUUR en anderen; aangenaam luidende Piano-Fortes, welgeregelde Fransche Gangpendules en Staandhorologien, Fransche Tafelwerken en Ornamenten. Solide gebloemd mahonie-, gladhouten en geschilderde Meubelen. Een welloopend mahoniehouten klein **BILLARD** met toebehooren. Zwaar Koper-, Tin-, IJzer- en Blikwerk, eenige Boeken en verderen allezins deftigen **INBOEDEL**, waarbij voorkomt die, nagelaten door wijlen Mejufvrouw HENDRINA FREDERIKA DRAIJER. Breeder volgens Catalogus.

Bij brave Roomsch-Katholijke Lieden

(125) op een Dorp of in eene Kleine Stad in *Noord-Brabant*, wenschte men een **JONG MENSCH** IN DEN KOST TE BESTEDEN, welke tevens in de gelegenheid zoude moeten gesteld worden, om, onverschillig welke, werkzaamheden te verrigten. Reflecterende adressere zich zoo spoedig mogelijk aan den Uitgever dezer Courant, C. L. VAN LANGENHUYSEN. Brieven *franco* onder Letter W.

(121) Bij den Boekhandelaar J. S. DE HAAS is van de pers gekomen en mede bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN verkrijgbaar:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN der Roomsch Katholijke Kerk, naar het Hoogduitsch, den 21sten druk, door H. SONJEE, R. K. Pastoor te Noordwijk. Prijs . . . . *f* 0.35.
Een uitmuntend werkje voor de jeugd.

OVERWEGINGEN bij het H. Sakrament des Altaars, door P. J. HESSEVELD, R. K. Pastoor. Derde vermeerderde druk . . . . *f* 0.40

OVERWEGINGEN en **GEBEDEN** op den Kruisweg, 22ste druk. Prijs . . . . . *f* 0.10.
Dezelfde met 16 fraaije Fransche platen in Engelsch linnen gebonden . . . . *f* 0.40

KLEINE GETIJDEN van den Heiligen Vader Franciscus, door den H. Leeraar BONAVENTURA. Prijs *f* 0.25.

(122) J. J. ARKESTEYN en ZOON, Boekdrukkers en Boekhandelaars, te *'s Hertogenbosch*, hebben in alle Steden verkrijgbaar gesteld:

OPWEKKING,

LIERZANG,

DOOR

M. OORTMAN,

VOORAFGEGAAN

van een beknopt Verslag der Overstrooming,

DOOR

J. F. HANSSE.

Prijs *f* 0.25.

Geheel ten voordeele der Overstroomden in Noord-Brabant.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.